

การพัฒนาแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

Development of Parents' Participation in Educational Management Model in Schools under Sakon Nakhon Primary Education Service Area Office 1

วลัยลักษณ์ โจมไตร*

Walailak Jomtrai

วัลนิกา ฉลากบาง**

Wannika Chalakbang

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมี 4 กลุ่ม ได้แก่ ผู้แทนผู้ปกครองในคณะกรรมการสถานศึกษา ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน และครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 432 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ “เห็นด้วย” “ไม่เห็นด้วย” และแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง ด้านกระบวนการมีส่วนร่วมและกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง และด้านผลลัพธ์ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง 2) รูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีความเหมาะสมโดยรวมในระดับมาก

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา /รูปแบบ/ ผู้ปกครอง

* นักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชา นวัตกรรมการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Abstract

This study aimed to develop and verify parents' participation in educational management model in schools under Sakon Nakhon Primary Education Service Area Office 1. Target group consisted of 7 experts, selected through purposive sampling. Subjects comprised 4 groups, which were representatives of parents in school boards, chairs of school boards, school directors and teachers in schools under Sakon Nakhon Primary Education Service Area Office 1 in academic year B.E. 2557, totally 432, selected by using multi-stage random sampling method. Research instrument used were a multiple choice "agree" and "disagree" questionnaire and a 5 level rating scale questionnaire. Statistics employed were percentage, frequency, mean and standard deviation.

The study yielded the following results: 1) The author's parents' participation in educational management model in schools under Sakon Nakhon Primary Education Service Area Office 1 consisted of 3 components, which were the factors influencing parents' participation in educational management, the process and participation activities of parents' participation in educational management, and the results from parents' participation in educational management. 2) The author's parents' participation in educational management model in schools under Sakon Nakhon Primary Education Service Area Office 1 had a high level of suitability.

Keywords : Participation in Educational Management/ Model/ Parents

บทนำ

สาระสำคัญพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 1 และหมวด 2 ที่มีสาระสำคัญ ส่วน คือ 2 การจัดการศึกษาเป็นสิทธิของผู้ปกครองที่จะเข้าไปใช้สิทธิแทนลูกหลาน และทุกฝ่ายในสังคมจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ระบบการจัดการศึกษาที่ผ่านมา นั้น ให้ อำนาจความรับผิดชอบและบทบาทในการตัดสินใจ แก่ผู้ปกครอง บุคคล หรือหน่วยงานอื่น ในชุมชนไม่ชัดเจน ทำให้สถานศึกษาจำนวนมากละเลย ความสำคัญของผู้ปกครองหรือหน่วยงานอื่นใน ชุมชน ไม่เปิดโอกาสให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมใน ระดับการกำหนดนโยบายและทิศทางการจัด

การศึกษาดังที่ กนกวรรณ พุดน้อย(2553: 4) กล่าวว่า ครูบางส่วนมีการรับรู้ในด้านลบต่อการให้ผู้ปกครอง เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียน รวมถึงขาด ทักษะในการเข้าไปมีส่วนร่วมกับผู้ปกครอง

ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของผู้ปกครองในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เกิดจาก วิธีการเรียนการสอนแบบใหม่ ๆ ของครู ผู้ปกครอง บางคนต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมกับโรงเรียนแต่ไม่รู้ วิธีหรือช่องทางที่จะร่วมมือกับโรงเรียน หรือการมี ทศนคติและประสบการณ์ที่ไม่ดีต่อโรงเรียน และ ไม่ได้รับการสนับสนุนจากสถานที่ทำงานให้ไปเข้า ร่วมประชุม ทำให้ขาดโอกาสในการมีส่วนร่วม กับ โรงเรียน ครูไม่มีเวลาในการทำงานร่วมกับผู้ปกครอง

และคิดว่าผู้ปกครองไม่สนใจการศึกษาของลูก โรงเรียนขาดความรู้และความเข้าใจในการดำเนินนโยบายการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (สมพร หลิมเจริญ, 2557: 2)

ผลที่เกิดจากการที่ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาส่งผลให้การจัดการศึกษามีความแปลกแยกจากสังคมและนักเรียนไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ได้เท่าที่ควร จนเข้าลักษณะยิ่งเรียนยิ่งห่างจากชุมชน (อุทัย ดุลยเกษม, 2545: 3)

จากปัญหาและความสำคัญของผู้ปกครองและสถาบันทางสังคมต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนา นักเรียน ทำให้สถานศึกษาจำเป็นต้องตระหนักและหันมาให้ความสำคัญมากยิ่งขึ้นกับบทบาทของผู้ปกครอง ทั้งนี้เพื่อให้การพัฒนาเด็กเป็นไปเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองและชุมชนได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ด้วยเหตุดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา เรื่อง การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ทั้งนี้เพื่อนำผลของการวิจัยมาใช้วางแผนพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพสูงสุดในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษา หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัด

การศึกษาของผู้ปกครอง เช่น Epstein (1997: 3-4) กล่าวว่า รูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนประกอบด้วย 1) คุณลักษณะบุคคลในสถาบันโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน และ 2) กระบวนการทำงานร่วมกันในกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน 6 แบบ ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง การติดต่อสื่อสาร การอาสาสมัคร การเรียนรู้ที่บ้าน การตัดสินใจ การร่วมมือกับชุมชน โดยผลของการมีส่วนร่วม คือ คุณภาพของเด็กนักเรียนและความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน; ปรีดาบรรณ อินทวิมลศรี (2548: 282-285) กล่าวว่า ผู้ปกครองร่วมตัดสินใจ ออกความคิดเห็น วางแผนหาแนวทางในการพัฒนา นักเรียน หรือร่วมในการประเมินผลในงานที่ได้ปฏิบัติไปแล้วของนักเรียนและโรงเรียน เพื่อหาทางแก้ไข ปรับปรุง หรือชื่นชมผลงานร่วมกัน ผลที่ได้รับจากการมีส่วนร่วม คือ เด็กมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้ปกครอง โรงเรียนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในการป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน; จินฉัตร ปะโคทัง (2549: 113-114) กล่าวว่า กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนดีเด่น โรงเรียนกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ มี 5 ประการ คือ 1) การระดมความคิด 2) การร่วมวางแผน 3) การร่วมลงมือทำ 4) การร่วมติดตามประเมินผล 5) การรับผลประโยชน์ร่วมกัน ส่วนเงื่อนไขที่ส่งเสริมและสนับสนุนมี 5 ประการที่สำคัญ คือ 1) การมีผู้นำศาสนาให้การสนับสนุนและเห็นความสำคัญของการศึกษา 2) ผู้นำองค์กรส่วนท้องถิ่น และผู้นำชุมชนช่วยเหลือสนับสนุนอย่างจริงจัง 3) การมีการรวมกลุ่มกันเองในชุมชนหลายกลุ่ม เช่น สมาคม

ศิษย์เก่า สมาคมผู้ปกครองและกลุ่มเครือข่ายผู้ปกครอง 4) คณะครูมีความสามัคคีและร่วมกันพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และ 5) ผู้บริหารเป็นที่ยอมรับของคณะครูและชุมชน และผลที่ได้รับจากการมีส่วนร่วม คือ โรงเรียนได้รับความร่วมมือจากชุมชน ดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีประสิทธิภาพและจัดการศึกษาได้ตรงกับความต้องการของชุมชนมากขึ้น (ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ, 2550: บทคัดย่อ) กล่าวว่า กิจกรรมการทำหน้าที่ผู้ปกครอง การติดต่อสื่อสารกับโรงเรียน การทำงานอาสาสมัคร การส่งเสริมการเรียนรู้ที่บ้าน การร่วมคิดร่วมตัดสินใจ และการร่วมงานกับชุมชน เป็นกิจกรรมที่ผู้ปกครองพึงปฏิบัติตามบทบาทที่ ผลจากการมีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียนของผู้ปกครองและชุมชน คือ คุณภาพของนักเรียน และความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียนของผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชน ส่วนบริบทที่เอื้อ คือ 1) ด้านผู้บริหาร ประกอบด้วยลักษณะความเป็นผู้นำความสามารถในการบริหารงานความโปร่งใสและตรงไปตรงมา ชุมชนตรวจสอบได้ การมีวิสัยทัศน์ และการแสดงออกที่ดีต่อผู้ปกครองและชุมชน 2) ด้านโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหาร และคณะครูตั้งใจทุ่มเทให้กับการทำงาน ครูทุกคนมีการแสดงออกที่ดีต่อผู้ปกครองและชุมชน 3) ด้านผู้ปกครอง ประกอบด้วย การให้ความสำคัญกับการศึกษาของบุตรหลานพร้อมที่จะให้การสนับสนุนอย่างเต็มความสามารถ และการยอมรับ มีทัศนคติ ความคิดเห็นที่ดีต่อโรงเรียน 4) ด้านชุมชน ประกอบด้วย คนในชุมชนรู้จักสนิทสนมกัน และมีความใกล้ชิดกับผู้นำชุมชน ชุมชนให้การยอมรับและมีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน; วัชรยุทธ บุญมา (2551: บทคัดย่อ) กล่าวว่า รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของ

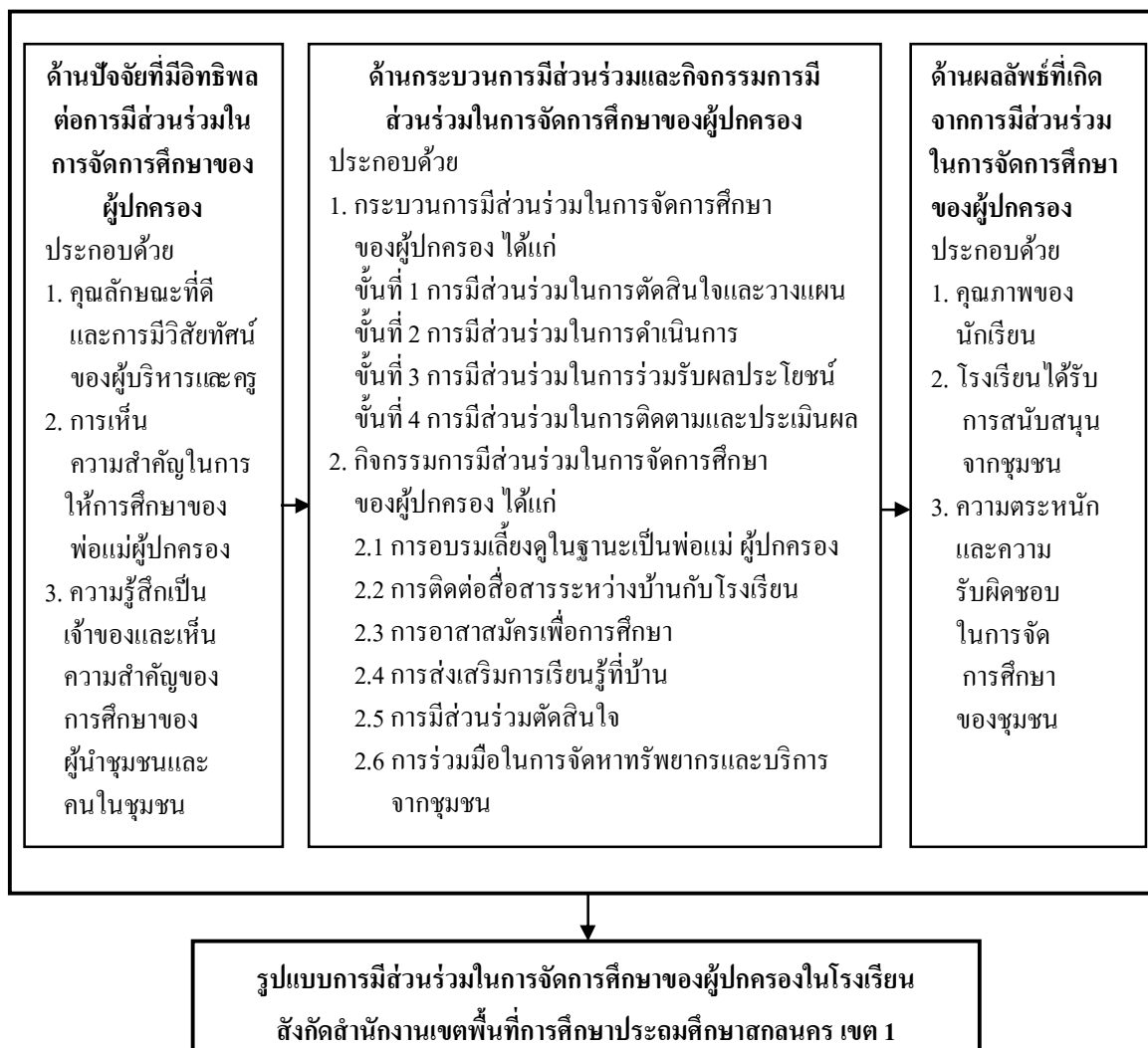
สถานศึกษานาขนาดเล็ก ประกอบด้วย 1) ตัวป้อน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม ชุมชนรู้ และเข้าใจบทบาทหน้าที่และพร้อมแสดงบทบาทการมีส่วนร่วม สถานศึกษาและชุมชนมีศักยภาพและความสามารถในการแสวงหานักวิชาการภายนอกที่มีความเต็มใจและพร้อมที่จะทำงานร่วมกัน 2) กระบวนการพัฒนา ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การสร้างศรัทธาและการให้โอกาส ขั้นที่ 2 การระดมความคิด วิเคราะห์ปัญหา ขั้นที่ 3 การวางแผนร่วมกัน ขั้นที่ 4 การดำเนินการตามแผน ขั้นที่ 5 การประเมินผลและปรับปรุง ขั้นที่ 6 การแสดงความรับผิดชอบและร่วมรับผลประโยชน์ 3) ผลที่ได้รับ ด้านผลการเรียนรู้ ได้แก่ สถานศึกษาและชุมชนมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านผลผลิต ได้แก่ สถานศึกษาได้รับผลงานตามโครงการ ส่วนเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ คือ การเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชนและครอบครัว; ประยงค์ แก่นลา (2552: บทคัดย่อ) กล่าวว่า ผู้บริหารต้องแสวงหาการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) เพื่อมาร่วมคิดร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมติดตามและประเมินผล ในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้มีคุณลักษณะตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้กระบวนการ PDCA ปฏิบัติกิจกรรม ผลที่ได้รับจากรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ค้นพบสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ตามวัตถุประสงค์ เพราะทำให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากร ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน เกิดการพัฒนาความรู้ ความคิด มีความตระหนักต่อความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตน โดยเฉพาะนักเรียนเปลี่ยนความคิดพฤติกรรม เป็นคนมีเหตุผล รู้จักไตร่ตรองใคร่ครวญ มีความขยัน อดทน ประหยัดรับผิดชอบต่อการเรียน

มากขึ้นและ ทรงศักดิ์ กวานปรีชา (2556: 242-243) กล่าวว่า รูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ มี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านทรัพยากร ที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาด้านกระบวนการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาด้านประสิทธิภาพการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาและด้านเงื่อนไขปัจจัยของการมี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยได้สรุปองค์ประกอบของรูปแบบการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1 ดังนี้ 1) ด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง ได้แก่ คุณลักษณะที่ดีและการมีวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร และครู การเห็นความสำคัญในการให้การศึกษาของพ่อ แม่ผู้ปกครอง และความรู้สึกรักเป็นเจ้าของและเห็น ความสำคัญของการศึกษาของผู้ปกครองและคนใน ชุมชน 2) ด้านกระบวนการมีส่วนร่วมและกิจกรรม

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง ประกอบด้วย กระบวนการมีส่วนร่วมในการ จัด การศึกษา 4 ขั้น ได้แก่ ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจและวางแผน ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการ ดำเนินการ ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการร่วมรับ ผลประโยชน์ และขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการ ติดตามและประเมินผล และกิจกรรมการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง ได้แก่ การอบรม เลี้ยงดูในฐานะเป็น พ่อแม่ผู้ปกครอง การ ติดต่อสื่อสารระหว่างบ้านกับโรงเรียน อาสาสมัคร เพื่อการศึกษา การส่งเสริมการเรียนรู้ที่บ้าน การ ตัดสินใจ และการร่วมมือในการจัดหาทรัพยากรและ บริการจากชุมชน และ 3) ด้านผลลัพธ์ที่เกิดจากการ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง ประกอบด้วย คุณภาพของนักเรียน โรงเรียนได้รับการ สนับสนุนจากชุมชน และความตระหนักและ ความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาของชุมชน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศกนนคร เขต 1 ดำเนินการเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบ และระยะที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 7 คน แสดงความคิดเห็นต่อร่างรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศกนนคร เขต 1 ว่าเหมาะสมหรือไม่ ประกอบด้วย

1. ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 1 คน เป็นผู้ที่มีความรู้ทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท ดำรงตำแหน่งทางการบริหารในตำแหน่งผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการสำนักงานทางการศึกษา และมีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษามากกว่า 10 ปี

2. ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 2 คน เป็นผู้บริหารในโรงเรียนที่มีผลงานได้รับการยอมรับจากชุมชนในเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน มีวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ และมีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษามากกว่า 10 ปี

3. ครู จำนวน 2 คน เป็นผู้ที่ทำการสอนในโรงเรียนที่มีผลงานได้รับการยอมรับจากชุมชนในเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน มีวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ และมีประสบการณ์ด้านการสอนมากกว่า 10 ปี

4. ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการเป็นประธานคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนที่มีผลงานได้รับการยอมรับจากชุมชนในเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน

ระยะที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยมี 4 กลุ่ม ได้แก่ ผู้แทนผู้ปกครองในคณะกรรมการสถานศึกษา ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน และครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 2,649 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการ

วิจัยมี 4 กลุ่ม ได้แก่ ผู้แทนผู้ปกครองในคณะกรรมการสถานศึกษา ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน และครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 ปีการศึกษา 2557 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (วาโร เฟื่องสวัสดิ์, 2551: 191) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 432 คน ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครองในคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 60 คน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 60 คน ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 60 คน และครู จำนวน 252 คน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น การได้มาของกลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. สุ่มอำเภอที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 ด้วยวิธีการแบบง่าย โดยการจับสลาก ในสัดส่วนร้อยละ 70 ของอำเภอในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ได้อำเภอในการสุ่ม 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอกุสุมาลย์ อำเภอภูพาน อำเภอโคกศรีสุพรรณ อำเภอกุดบาก และอำเภอภูพาน

2. สุ่มโรงเรียนในอำเภอทั้ง 5 ด้วยวิธีสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลากในสัดส่วนร้อยละ 70 ของโรงเรียนในแต่ละอำเภอ ได้โรงเรียนในแต่ละอำเภอ ดังนี้ อำเภอภูพาน จำนวน 11 โรงเรียน อำเภอภูพาน อำเภอโคกศรีสุพรรณ จำนวน 7 โรงเรียน อำเภอโคกศรีสุพรรณ จำนวน 13 โรงเรียน อำเภอกุสุมาลย์ จำนวน 18 โรงเรียน และอำเภอกุดบาก จำนวน 11 โรงเรียน รวม 60 โรงเรียน

3. สุ่มกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียน ทั้ง 60 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้

1) ผู้แทนผู้ปกครองในคณะกรรมการสถานศึกษาเลือกแบบเจาะจง โรงเรียนละ 1 คน รวม 60 คน

2) ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาเลือกแบบเจาะจง โรงเรียนละ 1 คน รวม 60 คน

3) ผู้บริหารโรงเรียน เลือกแบบเจาะจง โรงเรียนละ 1 คน รวม 60 คน

4) ครู ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลากในสัดส่วนร้อยละ 30 ของครูในแต่ละโรงเรียน จำนวน 252 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ “เห็นด้วย” “ไม่เห็นด้วย” เกี่ยวกับองค์ประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 พร้อมทั้งที่ว่างสำหรับแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมสร้างแบบสอบถามจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยครอบคลุมเนื้อหาขององค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน คือ 1) ด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง 2) ด้านกระบวนการมีส่วนร่วมและกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง และ 3) ด้านผลลัพธ์ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง ผ่านการตรวจสอบและให้คำแนะนำในเรื่องของความเหมาะสมของการใช้ภาษาและความถูกต้องครอบคลุมประเด็นเนื้อหาจากประธานกรรมการและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ระยะที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สร้างแบบสอบถามจากองค์ประกอบ

ของรูปแบบที่ได้จากระยะที่ 1 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน และเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป หาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา และค่าอำนาจจำแนก โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมในแต่ละข้อ ได้ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.57-0.90

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบ ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิและรับคืนด้วยตนเองเพื่อรวบรวมผลการตอบแบบสอบถามตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

ระยะที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้โรงเรียนทั้ง 60 โรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยนำส่งด้วยตนเองแต่ละโรงเรียน ประกอบด้วย แบบสอบถามสำหรับผู้แทนผู้ปกครองในคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 1 ฉบับ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 1 ฉบับ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1 ฉบับ และสำหรับครู จะส่งให้ตามสัดส่วนร้อยละ 30 ของครูในแต่ละโรงเรียน รวมเป็นแบบสอบถามทั้งสิ้นจำนวน 432 ฉบับ และรับคืนด้วยตนเองจำนวน 432 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณหาค่าร้อยละ

ระยะที่ 2 การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีรายละเอียดดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับองค์ประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับองค์ประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

องค์ประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1	เห็นด้วย ร้อยละ	ไม่เห็นด้วย ร้อยละ
1. ด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง	100	-
2. ด้านกระบวนการมีส่วนร่วมและกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง	100	-
3. ด้านผลลัพธ์ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง	100	-
เฉลี่ยรวม	100	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยกับองค์ประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ทุกด้านร้อยละ 100

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยภาพรวม ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยภาพรวม

รูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง	4.66	0.35	มากที่สุด	1
2. ด้านกระบวนการมีส่วนร่วมและกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง	4.35	0.61	มาก	2
3. ด้านผลลัพธ์ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง	4.32	0.56	มาก	3
เฉลี่ยรวม	4.44	0.48	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.48) โดยด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.40) รองลงมา ได้แก่ ด้านกระบวนการมีส่วนร่วมและกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.61) และ ด้านผลลัพธ์ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.56) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

สรุปผลการวิจัย

1. รูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง ประกอบด้วย คุณลักษณะที่ดีและการมีวิสัยทัศน์ของผู้บริหารและครู การเห็นความสำคัญในการให้การศึกษาของพ่อแม่ผู้ปกครอง และความรู้สึกรับรู้เป็นเจ้าของและเห็นความสำคัญของการศึกษาของผู้นำชุมชนและคนในชุมชน 2) ด้านกระบวนการมีส่วนร่วมและกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง ประกอบด้วย กระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 4 ขั้น ได้แก่ ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและวางแผน ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ และขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล และกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง ได้แก่

การอบรมเลี้ยงดูในฐานะเป็นพ่อแม่ผู้ปกครอง การติดต่อสื่อสารระหว่างบ้านกับโรงเรียน อาสาสมัครเพื่อการศึกษา การส่งเสริมการเรียนรู้ที่บ้าน การตัดสินใจ และการร่วมมือในการจัดหาทรัพยากรและบริการจากชุมชน และ 3) ด้านผลลัพธ์ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง ได้แก่ คุณภาพของนักเรียน โรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากชุมชนและความตระหนักและความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาของชุมชน

2. ผู้แทนผู้ปกครอง ในคณะกรรมการสถานศึกษา ประชามติคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน และครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวมในระดับมาก โดยด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านกระบวนการมีส่วนร่วมและกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง และด้านผลลัพธ์ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง มีความเหมาะสมในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยขออภิปรายผลตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. รูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการจัด

การศึกษาของผู้ปกครอง ด้านกระบวนการมีส่วนร่วมและกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง และด้านผลลัพธ์ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง รูปแบบดังกล่าวให้ความสำคัญกับคุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้บริหาร ครูผู้สอน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และคนในชุมชน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและสนับสนุนการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง และการมีส่วนร่วมในกระบวนการตลอดจนกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง ซึ่งผลลัพธ์ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าว จะสามารถพัฒนาหรือส่งเสริมนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สังคมต้องการ โรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากชุมชน และชุมชนเกิดความตระหนักและความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ วัชรยุทธ บุญมา (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก พบว่าองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็ก ได้แก่ 1) ตัวป้อน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากร 2) กระบวนการพัฒนา 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การสร้างศรัทธาและการให้โอกาส ขั้นที่ 2 การระดมความคิด วิเคราะห์ปัญหา ขั้นที่ 3 การวางแผนร่วมกัน ขั้นที่ 4 การดำเนินการตามแผน ขั้นที่ 5 การประเมินผลและปรับปรุง และขั้นที่ 6 การแสดงความรับผิดชอบและร่วมรับผล และ 3) ผลที่ได้รับ ด้านผลการเรียนรู้ ได้แก่ สถานศึกษาและชุมชนมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านผลผลิต ได้แก่ สถานศึกษาได้รับผลงานตามโครงการ

2. รูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีความเหมาะสมโดยรวมในระดับมาก โดยด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ด้านกระบวนการมีส่วนร่วมและกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง และด้านผลลัพธ์ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง มีความเหมาะสมในระดับมาก ผลการตรวจสอบแสดงให้เห็นว่าการที่ผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานั้น ปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองสำคัญที่สุด ทั้งนี้เพราะการที่ผู้บริหาร ครูผู้สอน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชนและคนในชุมชนมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่ดีสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา หมายถึงพวกเขาจะเป็นตัวขับเคลื่อนกระบวนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จ โดยกลุ่มคนเหล่านี้มีบทบาทและอิทธิพลต่อพฤติกรรมหรือการเรียนรู้ของเด็กอย่างมาก เพราะใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กมากที่สุด โดยเฉพาะพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูผู้สอน สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ว่าการจัดการศึกษาจะประสบผลสำเร็จได้ต้องมีความร่วมมือจากหลายหน่วยงานไม่ว่าจะเป็นสถาบันครอบครัว บิดามารดา ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ โดยเฉพาะพ่อแม่ผู้ปกครองนับว่าเป็นหัวใจของการร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545: 3) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Epstein (1997: 3-4) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพนั้นคุณลักษณะของกลุ่มบุคคลในสถาบัน

โรงเรียน ครอบครัว และชุมชน เป็นตัวแปรสำคัญที่สุดเพราะกิจกรรมการทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีกลุ่มคนดังกล่าวร่วมกันทำงาน

ด้านกระบวนการมีส่วนร่วมและกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง มีความเหมาะสมในระดับมาก ทั้งนี้เพราะการมีส่วนร่วมในกระบวนการทำงานในกิจกรรมต่างๆ จะต้องมีส่วนที่เป็นระบบ ตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้น ซึ่งสอดคล้องกับ Epstein (1997: 3-4) ที่ว่าการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจะสำเร็จมิได้ถ้าไม่มีกระบวนการทำงานร่วมกัน ในกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน 6 แบบ ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง การติดต่อสื่อสาร การอาสาสมัคร การเรียนรู้ที่บ้าน การตัดสินใจ การร่วมมือกับชุมชน ด้านผลลัพธ์ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง มีความเหมาะสมในระดับมาก ทั้งนี้เพราะ การมีส่วนร่วมระหว่างครอบครัว ชุมชน และโรงเรียนจะทำให้นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาความรู้สึกรักเป็นเจ้าของโรงเรียนของผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชนโดยการสนับสนุนในเรื่องต่างๆ ผู้ปกครอง โรงเรียนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักในการป้องกันปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับปริดาธรรม อินทวิมลศรี (2548: 282-285) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผลที่ได้รับจากการมีส่วนร่วม คือเด็กมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้ปกครอง โรงเรียนและชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักในการป้องกันปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

ผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจในการสร้างความสัมพันธ์ต่อกัน โรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการส่งเสริมเครือข่ายผู้ปกครองให้มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชนมีความสัมพันธ์อันดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบในรูปแบบด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีความเหมาะสมมากที่สุด ดังนั้นโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสร้างความตระหนักในการจัดการศึกษาให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญในการมีส่วนร่วมพัฒนานักเรียน โดยการจัดกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง และนอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่าด้านกระบวนการมีส่วนร่วมและกิจกรรมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองมีความเหมาะสมมาก ดังนั้นโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเปิดโอกาสและส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการมีส่วนร่วมและกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้น ไม่ว่าจะเป็นการตัดสินใจและวางแผนการดำเนินการ การร่วมรับผลประโยชน์ และการติดตามและประเมินผล

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยและพัฒนาโดยนำรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้และศึกษาผลที่เกิดขึ้น
2. ควรทำการวิจัยเพื่อประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง

3. ควรทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองสังกัดในหน่วยงานทางการศึกษาอื่น

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ พุดน้อย. (2553). การพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนอนุบาล
กุสุมาลย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- จินฉัตร ปะโคทัง. (2549). รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ของโรงเรียนดีเด่น โรงเรียนกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาการศึกษา
ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทรงศักดิ์ กวานปรัชชา. (2556). การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญา
ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร.
- ประยงค์ แก่นลา. (2552). รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการศึกษาโดยยึดหลัก
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- ปรีดาวรรณ อินทวิมลศรี. (2548). รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโทปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาคณะ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ. (2550). การพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชนในการพัฒนาผู้เรียน.
สกลนคร: โรงเรียนบ้านนาแก.
- วัชรยุทธ บุญมา. (2551). รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ของสถานศึกษาขนาดเล็ก. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วาโร เฟื่องสวัสดิ์. (2551). วิจัยวิทยาการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- สมพร หลิมเจริญ. (2557). แนวทางการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งระบบปี 2557. สกลนคร:
กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สกลนคร เขต 1.

.....

อุทัย คุณเกษม. (2545). ระบบการศึกษากับชุมชน กรอบความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อการ
ศึกษาวิจัย. กรุงเทพมหานคร: แปลนพรีนติ้ง

Epstein, J.L. (1997). **School/ family/ community partnerships : Your handbook for action.**
Thousand Oaks: Corwin Press.